

Kelionės privalumai

- Didelė GRŪDOS patirtis organizuojant keliones į **Afriką nuo 2008 metų** (Pietų Afrikos Respublika, Marokas, Kenija, Tanzanija, Uganda, Ruanda, Madagaskaras, Etiopija, Namibija, Botsvana, Zambija, Zimbabvė, Sudanas, Džibutis, Alžyras).
  - Visapusiška, intriguojanti iki smulkmenų **pažintis su nenugludinta Afrikos brangenybe – Etiopija**. GRŪDA su partneriais sukūrė tokią kelionės programą, kad ji apimtų ir Etiopijos gamtos, ir kultūros, ir istorinius peizažus. Gali atrodyti, kad lankysite net kelis skirtingus kraštus, kadangi drastiškai skirsis ir įvairios vietovės, kurias tyrinėsite, jų aura bei žmonės.
  - **Itin patyriminė, įtrauki kelionė**, kadangi jos metu ne tik stebėsite, bet ir betarpiškai bendrausite su vietos žmonėmis ir daugybės genčių atstovais, beveik kiekvieną dieną – vis su kitais čia buviais, vis kituose kaimuose ar turguose.
  - Unikali šios kelionės patirtis – tai pakiliam dvasiniam įvykiui prilygstančios **Etiopijos Kalėdos**. Jūs Kristaus gimimą švęsite kartu su vietiniais: dalyvausite naktinėse pamaldose, o Kalėdų rytą pasitikssite, skambant gyvai atliekamai giesmei „Beza Kulu“. GRŪDA specialiai parengė tokį maršrutą, kad Jūsų Kalėdų diena praeitų Etiopijos ortodoksų piligrimų širdyje, praktiškai antroje Jeruzalėje – **Lalibeloje (*keliaujantiems 2026 01 02)**.
  - Galimybė prisiliesti prie archajiškiausio Afrikoje krikščionybės palikimo ir stulbinamos sakraliosios architektūros. Tarp senosios krikščionybės paveldo – ir **Lalibelos miestelis**, kuriame išlikusios net 11 uolose išskaptuotų monolitinių bažnyčių.
  - **Stipri laukinė ir gamtiška šios kelionės pusė**: turėsite ne vieną progą tik natūralioje aplinkoje stebėti egzotiškuosius Afrikos gyvūnus: krokodilus, hipopotamus, zeburus, beždžiones geladas, įspūdingus paukščius. Jų ieškoti galėsite, ir leidamiesi į nedidelius žygius pribloškiančio didingo grožio laukymėse, ir plaukdamai laivu upe bei ežeru. Be to, lankysite ne tik Etiopijos, bet ir visos Afrikos gamtos ekstremumus, tarp jų – ir **Danakilių įdubą**.
  - Šios kelionės raktažodis – **autentika**. Joje autentiška viskas – ir vietos genčių gyvenimas, ir krikščionių ortodoksų tradicijos, ir Kalėdų šventė.
  - **Pagrindinis šios kelionės etninis akcentas – Etiopijos gentys**, nepraradusios originalios tapatybės ir pirmų žingsnių būvio. Kiekviena jų – su savitu charakteriu ir net sukrėsti ar mažų mažiausiai nustebinti galinčiu gyvenimo būdu, pragyvenimo šaltiniais, buitimi. Vien išvaizda pritrūkta. Kiekvienos genties vyrai ir moterys tarytum personažai ar net ne šios planetos gyventojai išsiskiria šokiruojančia kūno ir veido puošyba. Viešėsite pačių įvairiausių genčių, tokių kaip dorze, hameriai, mursiai, kaimuose ir susibūrimo vietose, unikaloje Konso bei kitose gyvenvietėse.
  - Patyrę, patikimi ir daugybę kartų patikrinti ilgamečiai GRŪDOS partneriai Etiopijoje.
  - **Patogu - dviejų kartų maitinimas**.
  - Kvalifikuoti vietos gidai-vairuotojai.
  - Profesionalus kelionės vadovas iš Lietuvos.
  - Į kainą įskaičiuoti lankytini objektai, visų nacionalinių parkų mokesčiai, 4 vietiniai skrydžiai.
  - **Puikus kainos ir kokybės santykis**.
-
- ["GRŪDOS" kelionės į ETIOPIJĄ nuotraukų albumas. Autorius K.Artūras](#)
  - ["GRŪDOS" kelionės į ETIOPIJĄ nuotraukų albumas. Autorius M.Enrika](#)
  - ["GRŪDOS" kelionės į ETIOPIJĄ nuotraukų albumas. Autorius V.Rimantas](#)
  - [Gyvenimo kelionė į Afriką: laukinės gamtos nuotykių safaris ir civilizacijos nepalietos gentys](#)
  - [Pažintis su etiopais: kalašnikovai ir bėgimo varžybos](#)
  - [Nuotykių Etiopijoje: kelionė per savanas ir upes pas desanešų gentį](#)
  - [Viešnagė Afrikos mokyklose: išbristi iš skurdo gali padėti tik švietimas](#)
  - [Du skirtingi pasauliai, o vardas vienas - ETIOPIJA](#)

Kelionės aukso fondas

- **Bahir Daras** – švelnaus atogrąžų klimato apgobtas miestas Etiopijos šiaurėje. Jo išskirtinė grožybė – didžiausias Etiopijoje ir vienas didžiausių aukštikalnių ežerų visame pasaulyje **Tana**. Jo krantuose stūkso išdidūs krikščionių vienuolynai ir bažnyčios. Taną apžiūrėsite **per ekskursiją laivu**.
- **Mėlynojo Nilo kriokliai** – galingai žemyn krintanti vandens sraistė, vienas efektingiausių tokio pobūdžio reginių visoje Žemėje. Ne veltui tyrinėtojai Briusui jis buvo tikras stebuklas. Gaivališkieji, smarkieji Mėlynojo Nilo kriokliai ir Jums turėtų palikti stebuklo įspūdį.
- **Gonderas** – pirmoji Etiopijos sostinė su nuo XVI ar XVII amžiaus išlikusiomis didingomis tvirtovėmis ir savitos architektūros pilimis, rekordiniu bažnyčių skaičiumi, vienuolynais. Ypatingas palikimas iš praeities – imperatoriaus Fasilido įkvėpti ir sosto paveldėtojų toliau plėsti neregėto stiliaus **rūmai**, į kuriuos suėjęs kone visas pasaulis – ir indų, ir arabų, ir jėzuitų iš Europos atneštos architektūros bei puošybos mados.
- **Simienio nacionalinis parkas** – tai Etiopijos didingiausių kalnų karalystė, kurioje it karūna iškilusi aukščiausia šalyje ir viena aukščiausių visame Afrikos žemyne **Ras Dašano viršūnė** (aukštis – 4620 metrai). Vulkaninio charakterio ir plačių užmojų parko teritorijoje gaudysite sėkmę pamatyti egzotiškiausius gyvūnus bei paukščius.

GRŪDOS turas po kontrastingąją Etiopiją. Krikščioniškasis paveldas, įspūdinga gamta, archaiškos gentys 15d. Kelionės programa

- **Lalibela** – Etiopijos krikščionybės širdis, antroji Jeruzalė, stulbinanti ir gluminanti archajinių uolose pastatytų šventovių gabaritais ir formomis. UNESCO saugomą kompleksą sudaro 11 Aštuntajam pasaulio stebuklui prilygstančių ar net jį pranokstančių bažnyčių. Jų formos ir konstrukcijos aplenkia laiką, pergudrauja net labai progresyviu besijaučiantį XXI amžiaus žmogų. Jums neišdildomą įspaudą sieloje paliks būtent šioje, ypač istoriškoje ir dvasiškai jautrioje, aplinkoje **švenčiamos Kalėdos (* keliaujantiems 2026 01 02)**.
- Etiopija pagrįstai pelniusi kavos tėvynės titulą. Čia arabinis kavamedis auga natūraliomis sąlygomis, t.y. kaip laukinė rūšis. **Kavos gėrimo ceremonija** yra svarbi vietinės kultūros dalis, tačiau ji ruošiama ir vartojama kitaip nei Vakarų pasaulyje. Net ir kavos gurmanams bus daug naujienų.
- **Danakilių įduba** – viena žemiausių ir karščiausių pasaulio vietų, kurioje ekstremalu viskas – ir druskožemiai, ir geologinės formos, ir viską suėmusi rekordinė kaitra. Viešėdami šioje **Danakilių dykumos** depresijoje, aplankysite ir hipersūrų **Asalės ežerą**, taip pat miestą vaiduoklį **Dalolą**. Ši ekskursija Jus tiesiog priblošk.
- **Pažintis su mursiais** – tai dar viena neišdildoma patirtis, kaip margo audinio raštus tyrinėjant Etiopijos gentis. Šioji gyvena netoli Sudano sienos ir yra labai izoliuota pirmykštė bendruomenė. Išbalinti veidai, nuogi ištatuiruoti kūnai, lūpose įverti diskai šią gentį išoriškai išskiria iš kitų.
- **Turmis** – piečiausias šios kelionės maršruto taškas, **hamerių genties centras**. Atletiški, grakštūs tamsūs kūnai. Būtybės puošėivos. Moterys neپردengtomis krūtimis. Kaklą, krūtinę dabinantys masyvūs kriauklių vėriniai. Berniukų įšventinimo į vyrus apeigos. Ginklai rankose. Tokios ar daugybė kitų panašių akimirų, nors ir primins neįtikėtinai intensyvių spalvų sapną, iš tikro bus paralelinio pasaulio, kurio dar nepalietė ir nesuniveliavo civilizacija, realybė.
- **Kortčo** – ant aukšto Omo upės šlaito įsikūręs karo genties kaimas. Tai viena spalvingiausių, tačiau sparčiai nykstanti Etiopijos gentis. Skiriamasis moterų papuošalas – vinis lūpoje, o vyrų – kalašnikovas rankoje. Daug kur čiabuvius fotografavote improvizuotai, o čia su karingaisiais „modeliais“ galėsite surengti ir rimtesnių fotosesijų (už papildomą mokestį).
- **Konso gyvenvietė** – į UNESCO paveldą įtrauktas aktyvios, kalnuose ūkininkaujančios genties kaimas, apsuptas bazaltinių kalvų ir uolėtų šlaitų. Šis reljefas pribloškia net daug ką mačiusius. Be to, Konso apylinkėse aplankysite **„Niujorką“** – taip neformaliai vadinamas raudono smėlio kanjonas.
- **Arba Minčas** – gyvas, knibždantis muziejus po atviru dangumi. Šiame aukštikalnių, drėgnų miškų ir sausringosios savanos fone gyvena originalios tapatybės nepraradusios, laukinių būvį išlaikiusios gentys: ari, tsemai, mursiai, hameriai... Jūs lankysitės šių originalią savastį išlaikiusių, laiką sustabdžiusių čiabuvių gyvenvietėse ir su jais bendrausite. Kultūrinis šokas, aštrūs įspūdžiai – labai tikėtini!
- **Čamo ežeras – Nečisaro nacionalinio parko** įžymybė, krokodilų, hipopotamų, babuinų, zebių, pelikanų, kitų Afriką geriausiai reprezentuojančių gyvių knibždėlynas. Jį stebėsite nuo laivo.
- **Dorze genties kaimas** – tai aukštikalnėse esanti gyvenvietė, kurios žmonės iš kitų genčių išsiskiria savitu gyvenimo būdu. Jos pagrindinis amatas – audimas, bet taip pat šie čiabuviai kultivuoja terasinę žemdirbystę. Dorze žmonių apsupti Jus stebins viskas – ir buitis, ir darbai, ir maistas. Pajausite išėję už savo matricos ribų.
- **Adis Abeba** – Etiopijos sostinė ir didžiausias miestas, įsikūręs 2200 metrų aukštyje, Entono kalno papėdėje.
- **Nacionalinis archeologijos muziejus** – bene svarbiausias ir lankomiausias Etiopijos muziejus.
- **Mercato** – sostinėje Adis Abeboje įsikūręs didžiausias Afrikos turgus. Tai tarytum miestas mieste su chaotiškomis gatvelėmis, akligatviais ir užkaboriais, prisigėrusiais prieskonių ir kavos kvapo. Jį lankysite kelionės gale, likus laisvo laiko ir esant galimybei.

Kelionės programa

1 diena. Skrydis iš Vilniaus į Adis Abebą su tarpiniu persėdimu.. Skrydis į **Adis Abebą** iš Vilniaus su persėdimu viename iš Europos miestų. Pažadinkite savyje kelionės dvasią jau dabar. Lėktuve lengviau mintis nukreipti nuo kasdienių rebusų į Jus praturtinsiančių intensyvių atostogų viziją. Skrydžio metu Jums nereikės rūpintis savo poilsiu – viskas už Jus bus padaryta. Jums priklausys maitinimas. Jūsų patogumui – priešais Jus įrengti ekranai, per kuriuos galėsite žiūrėti kino filmus ir klausytis savo širdžiai mieliausios muzikos iš didelio sąrašo. O gal tiesiog norėsite pabendrauti su būsimais kelionės bičiuliais. Gero skrydžio į egzotiškų potyrių pasaulį! Atvyksite į **Adis Abebą**, kurios pavadinimas amharų kalba reiškia „naujoji gėlė“. 1886 metais imperatorius Menelikas 2-sis įkūrė miestą, išsidėsiusį 2200 m aukštyje, Entono kalno papėdėje, kuris tapo naująja niekada nepatyrusios kolonijinės priespaudos afrikiečių valstybės sostine. Dabar Adis Abeba yra didžiausias šalies miestas, kuriame gyvena apie 6 mln. žmonių. Po maitinės formalumų būsite nuvežti į viešbutį. Nakvynė viebutyje.

2 diena. Adis Abeba – skrydis į Bahir Darą – Tano ežeras – Mėlynojo Nilo kriokliai – Bahir Daras.. Skrydis iš Adis Abebos į **Bahir Darą**. Nuo čia ir pradėsite savo išsamią pažintį su šiaurine Etiopijos dalimi. Nutolęs nuo Adis Abebos 578 km, Bahir Daras Etiopijos mastais yra modernus, pagal aiškų planą statytas miestas, 1800 m aukštyje prisišliejęs prie Tanos ežero ir garsėjantis švelniu atogrąžų klimatu. Ežero pakrante vinguriuoja puikiai įrengtas pėsčiųjų takas, palmių kolonos puošia pagrindines gatves. 3600 km² ploto, 70 km pločio ir 60 km ilgio Tanos ežeras – didžiausias Etiopijoje ir vienas didžiausių aukštikalnių ežerų pasaulyje. Į jį įteka keturios upės, o šalia išteka viena – Mėlynasis Nilas. Didžiulis ežeras nėra labai gilus, bet pasižymi milžiniška augalų ir gyvūnų įvairove. Ežere veisiasi krokodilai, yra tikimybė pamatyti ir hipopotamų... Trisdešimt septyniose ežero salose įsikūrusi nesuskaičiuojama daugybė vandens paukščių, auga nuostabūs medžiai. Ežero pakrantė – ideali vieta stebėtojams, besidomintiems čia nuolat gyvenančiais ir migruojančiais paukščiais. Ne mažiau ežeras garsus tuo, kad net 20-tyje jo salų (iš 37) viduramžiais buvo pastatytos unikalios medinės bažnyčios ir vienuolynai. Pirmuosius vienuolynus pasistatė ramybės ir nuošalumo ieškoję ortodoksų vienuoliai atsiskyrėliai. Dėl izoliacijos vienuolynuose išliko viduramžių brangenybės ir relikvijos, atspindinčios to laikotarpio Etiopijos religinį, socialinį ir politinį statusą. Dabar čia veikia muziejai, kur galima apžiūrėti neįkainojamas ikonų ir rankraščių kolekcijas, Etiopijos imperatorių mumijas etc. Ekskursija laivu po **Tanos ežerą** – lankysite 14 a. statytus Ura Kidane Mihret ir Azwa Mariam vienuolynus. Ura Kidane Mihret vienuolynas slepiasi vešliame tropikų miške, o jo gyventojai puikiai

**GRŪDOS turas po kontrastingąją Etiopiją. Krikščioniškasis paveldas, įspūdinga gamta, archaiškos gentys 15d.
Kelionės programa**

sutardami su ežeru čia gyvena jau daugiau kaip 600 metų... Apžiūrėsite garsiausią Ura Kidane Mihret vienuolyno bažnyčią su unikalia 16 -18 a. ikonų kolekcija, koptų kryžiais ir karališkosiomis karūnomis. Vėliau jūsų lauks išvyka prie **Mėlynojo Nilo krioklių**, kuriuos vietos gyventojai vadina Tis Issat – garuojantis, rūkstantis vanduo. Tik už 30 km nuo Tanos ežero Mėlynasis Nilas krenta Tis Issat kriokliais – vaizdas, kuris pasirodė tikras stebuklas škotų tyrinėtoji Džeimsui Briusui 1770 metais ieškojusiam Nilo upės ištakų. Jis rašė: „Upė... krinta kaip vientisa vandens skraistė, be jokio sustojimo, jos plotis – maždaug pusė angliškos mylios“. Kai upė patvinusi, ji teka per bazalto slenkstį ir staiga krinta žemyn 46 metrus. Susidaro migla, kuri, pučiant brizui, pasklinda daugiau kaip kilometro spinduliu ir sukuria nuostabias vaivorykštes. Kai ant Nilo buvo pastatyta elektrinė, vandens kiekis stipriai sumažėjo, bet krioklys, gal ir praradęs nemenką dalį savo pločio, vis dar verčia nuo skardžio labai įspūdingą vandens kiekį – aukščių skirtumas nuo 46 m iki 37 m, srauto plotis nuo 100 m iki 400 m (liūčių sezono metu). Mėlynasis Nilas, gimęs šalia Tanos ežero, persiritęs per didingą Tis Issato krioklį ir padaręs didžiulį lanką Etiopijos kalnynu, Chartume susilieja su Baltuoju Nilu, ištėkėjusiu iš Viktorijos ežero – taip iš didžiųjų Afrikos ežerų prasideda Nilas, ilgiausia pasaulio upė. Apžiūrėję Mėlynojo Nilo krioklius, grįšite į Bahir Darą. Nakvynė viešbutyje.

3 diena. Bahir Daras - Gonderas.. Po pusryčių išvyksite link Gondero, pirmosios Etiopijos imperijos sostinės, nutolusios nuo Bahir Daro 190 km į šiaurę. **Gonderas**, įkurtas 1636 metais imperatoriaus Fasilido, klestėjo ir turėjo sostinės statusą apie du šimtus metų. Miesto stiprybę lėmė ir jo gera strateginė vieta – Gonderas buvo pastatytas aukštai kalnuose (2000 m virš jūros lygio), kurie sudarė natūralius gynybinius barjerus priešams atremti. Čia vėsesnis klimatas, todėl nesiautė maliarija ir kitos tropinės ligos, visada pakako vandens ir buvo puikios sąlygos žemdirbystei. 16 - 17 a. miestas – tvirtovė Gonderas buvo Etiopijos imperatoriaus Fasilido ir jo palikuonių rezidencija. Gondero istorinis centras – tvirtovė Fasil – Ghebbi. Už 900 m ilgio tvirtovės sienos stūkso duje imperatoriaus rūmai, pilys, bažnyčios, vienuolynai, kiti savitos architektūros statiniai. Imperatorius Fasilidas, pakeliavęs ir pasidairęs po pasaulį, pastatė tuose kraštuose neregėtą stiliaus rūmus. Jo darbus tęsė sūnus ir anūkas. Be rūmų, jie statė bažnyčias (Gonderas – daugiausia bažnyčių, net 44! turintis Etiopijos miestas), bibliotekas, koncertų sales, pirtis, todėl iki šių laikų išliko tikrai įspūdingas ir margas kompleksas. Kiekvienas valdovas bekeliaudamas prisigaudydavo vis naujų idėjų, tad rūmuose galima įžiūrėti skirtingų šalių ir stilių įtaką (ypač indų ir arabų), papildytą barokinės stilistikos, kurią iš Europos atvežė jėzuitų misionieriai. Gondere apima keistas jausmas – tarsi vaikščiotum po viduramžių Europos miestą kažkokiu stebuklingu būdu perkeltą į juodąjį žemyną... Lankysite nuo 1979 metų UNESCO saugomą pasaulio paveldo objektą tvirtovę **Fasil – Ghebbi**, rūmus, kur iki šiol išlikęs imperatoriaus Fasilido baseinas ir pirtys, 17 a. bažnyčią **Quskuam Mariam**, imperatorienės **Mintuab (Mintwab) rezidenciją**. Vėliau grožėsitės nuostabiais freskomis ir paveikslais **Švč.Trejbės šviesos bažnyčioje** (Debre Birhan Sillassie), nuo aukštos kalvos žvelgiančios į šlovingą praeitį menantį viduramžių miestą Gonderą. Nakvynė viešbutyje.

4 diena. Gonderas - Simieno kalnų nacionalinis parkas - Gonderas.. Po pusryčių paliksime Gonderą ir 130 km važiuosite į šiaurę link Debarko, kur yra įsikūrusi Simieno kalnų nacionalinio parko administracija. Nuo čia pradėsite pažintį su dar vienu UNESCO paveldo objektu – Simieno kalnais. **Simieno nacionalinis parkas**, kurio plotas 220 km², buvo įkurtas 1969 metais. Tai didinga plato ir kalnų viršūnių, išylančių 4500 m virš jūros lygio, grandinė Etiopijos šiaurėje. Šiame parke stūkso aukščiausias Etiopijos ir ketvirtas pagal aukštį Afrikos kalnas – Ras Dašanas (4620 m). Vulkanų išsiveržimai, tektoninių plokščių grumtynės, erozija per daugybę amžių Etiopijos plato sukūrė vieną įspūdingiausių pasaulio kraštovaizdžių – uolas raižo gilūs ir statūs tarpekliai, platūs, vos ne begaliniai slėniai atsiremia į skardingus kalnų šlaitus, aukštyn šauna akmeninės smailės. Vidutinis šios kalnų vietovės aukštis ~ 3300 m virš jūros lygio. Simieno kalnų nacionalinis parkas garsus ne tik kvapą gniaužiančiais gamtos vaizdais. Čia gyvena ir yra saugomos kelios labai retos endeminių (niekur kitur pasaulyje nesutinkamų) gyvūnų rūšys – raudonkrūtiniai babuinai gelada, gyvenantys ant žemės, tamsiai rudo kailio Etiopijos šakalai – vieninteliai vilkų giminės atstovai į pietus nuo Sacharos, Simieno lapės. Parkas buvo įkurtas pirmiausia siekiant apsaugoti 1000 Walia ibex (niekur kitur pasaulyje nesutinkamų), laukinių ožių rūšį. Jie ir dabar čia gyvena, ir kartais pasiseka juos pamatyti, šokinėjančius uolėtais skardžiais. Po ekskursijos Simieno kalnų nacionaliniame parke grįšite į Gonderą. Nakvynė viešbutyje.

5 diena. Gonderas – Lalibela.. Pusryčiai. Šiandien Jus apgobis afrikietišku Kalėdų dvasia. Šios didžiosios Etiopijos krikščionių ortodoksams šventės išvakarėse visa šalis pasineria į spiritualią būseną. Nekasdienės nuotaikas pajausite jau keliaudami į šalies piligrimų centrą, išskirtinį visos Afrikos istorinį bei dvasinį tašką – Lalibelą. Maždaug 450 kilometrų atstumą aprėpsianti, apie 6 valandas truksianti kelionė bus ne šiaip judėjimas iš vieno krašto į kitą, ji jums bus kaip visiškai naujų kultūrinių patirčių girlianda. Matysite, kaip pakelėse stūksančios bažnyčios, namai išsikėlę nacionalinę vėliavą, o aplink bruzdantys žmonės ruošiasi svarbiausiam metų įvykiui, vaikšto pasidabinę tradiciniais baltais apdaraais habesha kemis arba netela. Iš arčiau etiopiškų Kalėdų spalvas ir puošmenas išvysite **vietiniame turguje** pakeliui į Lalibelą. Etiopijoje švenčių datoms naudojamas ne grigališkasis, o Julijaus kalendorius. Todėl Kalėdos, amharų kalba vadinamos Genna arba Lidet, čia ateina sausio 7-ąją, tiksliau, 29-ąją Tahesaso (Ieškojimo) mėnesio, kuris skirtas atminti trims kūdikėlių Jėzų aplankiusiems žiniams, dieną. Kalėdos šioje Afrikos šalyje nėra taip smarkiai sukomercintos kaip Europoje. Minioje sklendo pakylėta atgimimo dvasia, žmonės pasiduoda gyvai muzikai ir šokiams, o bažnyčiose į ekstazę panardina masiškai atliekamos giesmės. Galima sakyti, jog Kalėdos Etiopijoje Jums bus proga iš naujo atrasti krikščionybę ir kitaip stipriai, įsimenamai, magiškai patirti dvasingiausią metų šventę. Krikščionys ortodoksai šioje Juodojo žemyno pusėje išlaikė senąsias, prie vietinio gyvenimo būdo prisitaikiusias tradicijas, todėl ir apeigos, ir kai kurių įvykių interpretacijos gali skirtis nuo prigijusių pas mus. Pavyzdžiui, etiopai šiai progai turi net specialų, bene seniausią šalyje žaidimą Yegena Chawata, arba tiesiog Gena. Rungtinės dalyvauja tik vyrai. Šis legendinis sportas labai panašus į regbį, lyginamas ir su žolės rieduliu, tačiau turi savitą koncepciją ir simboliką. Pagrindinis etiopų Kalėdų patiekalas – aštrus vištienos troškiny su virtais kiaušiniiais Doro Wat, taip pat vietiniai šia proga patiekia kapotą ir žalią mėsą, surengia kavos gėrimo ceremoniją. Taip, įveikę 440 kilometrų atstumą, Kalėdų išvakarėse pasieksite šiaurinės Etiopijos dalies miestelį **Lalibelą**, žinomą ir pavadinimu iš praeities – **Roha**. Tai bus krikščioniškojo paveldo šioje kelionėje pažinimo pikas, kurį dar labiau sustiprins Kalėdų šventė. Gyvenvietė, išaugusi ant marsietiška rausvos uolos 2600 metrų aukštyje, yra Etiopijos krikščionių ortodoksų piligrimystės širdis. Jos esmė išduoda vienas iškalbingas faktas: vos per žingsnį iki naujosios Jeruzalės titulo dar XIII amžiuje. Daugybė objektų bei vietovių pavadintų taip pat kaip esančios originalioje Jeruzalėje. Per Lalibelą teka upė – irgi Jordanas, o kai kurie pastatai labai panašūs į Jeruzalėje esančius. Tačiau pastebėsite, kad aplinka ir ritualinė atmosfera – vis tiek kitokia, ypač savotiška. Jei Marse gyvutų religija, tai šios planetos šventyklos atrodytų kaip Lalibelos seniausios krikščioniškos kulto vietos – mūsų akiai neįprastos, keistos, nežemiškos... Po vėlyvų pietų arba vakarienės ir šiek tiek pailsėję, priklausomai nuo likusio laisvo laiko, vyksite į **naktines pamaldas (* keliaujantiems 2026 01 02)**. Dvi ar net trys valandos gilių maldų ir giedojimo vietinių susikaupusių žmonių minioje Jus panardins į išskirtinę būseną ir nuneš į pačią krikščionybės istoriją pradžią. It naujai pravartyta vidinė energija Jums tekės atgaivos, apsisvalymo, šviesos jausmas, kiekvienam iš Jūsų – individualiai. Tai – Jūsų sielos įvykis,

kurį bent kartą gyvenime verta išgyventi, ir save, kartu – supantį pasaulį atrasti naujai. Arti vidurnakčio važiuosite atgal į viešbutį. Nakvynė viešbutyje.

6 diena. Kalėdos Lalibeloje - Lalibelos bažnyčių kompleksas - kavos gėrimo ceremonija.. Dar vienas kelionės rytas, tačiau šįsyk jis suspinduliuos taip, kaip dar niekad nešvietė. Dar auštant ar vos prašvitus dieną pradėsite ypač pakiliai – su gyva sakraliąja muzika. Bažnyčioje klausysitės pagrindinio Etiopijos ir Eritrėjos ortodoksų kalėdinio kūrinio apie Kristaus gimimą ir išganyimą, „**Beza Kulu**“ (iš amharų kalbos išvertus – „Visų atpirkėjas“). Jį unisonu atliks dvasininkų grupė. Šis Kalėdų koncertas antrąją Jeruzalę laikomame Lalibelos miestelyje, itin jautrioje ir istoriškoje jo aplinkoje, yra viena unikaliausių dvasinių patirčių, nepriklausomai nuo to, kurią religiją išpažįstate ar kiek pamaldūs krikščionys esate. Apskritai Kalėdų rytas Lalibeloje turi tokios terapinės ir hipnotinės jėgos, kuri gali užlieti sielos gelmes ir ją suvirpinti kaip ir, pavyzdžiui, sufijų pasirodymas, Tibeto budistų vienuolynų festivaliai ar Mirusiųjų diena Meksikoje (* **keliaujantiems 2026 01 02**). Po 8 valandos grįšite į viešbutį pusryčiams. Visą likusią dieną skirsite tokiam Lalibelos paveldui, kuris šį miestelį ir pavertė super įspūdingu krikščionybės bastionu Afrikoje. Dar ankstyvaisiais Viduramžiais vientisose vulkaninės kilmės uolose buvo iškaltos rausvos bažnyčios. Kai kurios jų slepiasi giliose įdubose tarytum šventose prarajose. Ne veltui esti legendų ir mokslininkų versijų apie vienuolikos Lalibelos bažnyčių atsiradimą, kurios nuveda iki Tamplierių ordino detektyvų. Šventovės jungia painus tunelių labirintas, siauri koridoriai, galerijos ir grotos – ištisas požeminis pasaulis su savo tvarka ir ritmu. Jame apgalvota viskas, o inžinerinė sistema ypač išmani: vanduo paduodamas į kalno viršūnę, ir juo užpildomi šalia bažnyčių iškasti šuliniai. Net jei Lalibelą lyginsite su Petra Jordanijoje, Anatolijos urvais, Gruzijos uolų gyvenvietėmis, Azijos uolose išskaptuotomis budistinėmis šventyklomis, vis tiek ši vietovė į Jūsų atmintį įsismelks kaip išskirtinis grandiozinis sakralinis architektūrinis kūrinys. Gali nutikti taip, kad nustebsite ne mažiau nei Lalibelą XVI amžiuje pasiekę portugalai ar XIX amžiuje iš naujo čia krikščionybę vėl bandę stiprinti Europos misionieriai. Štai keletas pavyzdžių. **Medhame Alem** laikoma viena didžiausių ar net didžiausia pasaulyje monolitine bažnyčia. **Šv. Jurgio bažnyčia** – bene įspūdingiausia iš visų vienuolikos šventovių. Ją pavyko išskaptuoti kryžiaus formos. Paslaptiškiausiai šis statinys atrodo iš viršaus. Vaizduotė kužda, kad pats Dievas ją nuleido. Šiuolaikiniai statybų vystytojai tik kraipo galvas, kaip buvo įmanoma pastatyti tokią kryžių atkartojančią bažnyčią su vidiniu kiemu uoloje. Net naudojant pažangiausia ir lengviausia laikomą akmens pjovimo ir skaldymo techniką, tai būtų titaniškas ir labai ilgas darbas. Klausimų ir mįslių – ne mažiau nei apie Egipto ar indėnų piramides. Tad Lalibelos bažnyčių kompleksas, saugomas UNESCO, savo mastais ir sudėtingomis konstrukcijomis pranoksta net Aštuntojo pasaulio stebuklo įvaizdį, aplenkia laiką ir pergudrauja savimi pasitikintį, itin progresyviu besijaučiantį XXI amžiaus žmogų. **Lalibela** – tai tokia vieta, kuri ne tik pritrenkia savo vizualika, ne tik glumina pačia statyba, ne vien įpučia archajinio jausmo, tačiau turi galios keliautojus pamokinti atviro santykio su gilia praeitimi. Gal netrukus, gal ne iš karto, bet po Kalėdų Lalibeloje greičiausiai pajausite savyje subtilius virsmus ar sužadintą dar vieną, anksčiau nesujudintą, giliai Jums snaudusį filosofinį pradą. Po beveik visą dieną trukusių Lalibelos apylinkių tyrinėjimų daylvausite **kavos gėrimo ceremonijoje**. Niekas nenuginčys, kad Etiopija yra kavos tėvynė, nes arabinis kavamedis čia auga kaip laukinė rūšis natūraliomis sąlygomis. Etiopijoje galima rasti visus kavos auginimo būdus – nuo laukinių giraičių miškuose (net Tano ežero salose), namų sodeliuose, tradiciniuose šeimos ūkiuose ir didžiulėse plantacijose. Daugiau kaip pusė jos auga 1500 m virš jūros lygio. Pats žodis „kava“ kilo iš Etiopijos Kafos provincijos, kurioje ji nuo seniausių laikų auginama, pavadinimo, nors pati kava etiopiškai vadinama bunnā. Manoma, kad pirmieji kavos auginimo plotai atsirado 19a., bet istorikai tikslų žinių neturi. Legenda pasakoja, kad pirmieji kavos užpilus pradėjo gerti vienuoliai, norėdami likti budrūs meldamiesi naktį. Kavos suvartojimas Etiopijoje muša visus pasaulio rekordus – vietos gyventojai ją geria patys, mielai šviežia kava maišina ir svečius. Kavos gėrimo ceremonija yra svarbi kultūros dalis. Čia yra ypatingas, europiečio akimis žiūrint, ir jos paruošimo ritualas. Šviežios pupelės kaskart skrudinamos skardoje ant žarijų. Paskui trinamos mediniu grūstuvu specialiam inde. Jei pauosčiusiam svečiui aromatas patinka, tuomet pupelių milteliai yra beriami į specialų indą ir verdami puode, kuris vadinamas jebena. Kavai pradėjus burbuliuoti, norint atvėsinti indą, pilamas šaltas vanduo. Įstatęs į puodą filtrą, šeimnininkas į puodelius nesustodamas išpilsto visą kavą. Jei svečiui kavos pupelių aromatas nepatinka, imamos kitos rūšies pupelės ir vėl viskas kartojama iš pradžių. Vietiniai dažnai kavą geria su žolelių, vadinamu „Adomo sveikata“ priedu, užplikytą mažuose puodeliuose, užsikąsdami nedideliais lietiniais su aitriosios paprikos įdaru. Nereikia per daug dėmesio kreipti į pupelių išvaizdą, jos gali atrodyti ne itin patraukliai, bet yra puikaus skonio. Skirtinguose Etiopijos regionuose auginamos skirtingos kavos rūšys, kurios atlaiko konkurenciją visose pasaulio rinkose. Etiopija šiuo metu pasaulyje yra viena pagrindinių kavos eksportuotojų, o jos pramonėje dirba apie 12 mln. gyventojų. Etiopijos kavos skonis yra nepakartojamas! Tuo įsitikinsite ragaudami kavą kelionės metu – ji visada šviežia ir aromatinga, bet nėra labai stipri, todėl galima ją mėgautis ir mėgautis. Vyksite į viešbutį – poilsis po tokių paveikių išgyvenimų – tiesiog būtinas.

7 diena. Lalibela - skrydis į Mekelę.. Pusryčiai. Ši diena Jums bus pereinamoji į kitą kelionės dalį, tarytum naują seriją. Taigi, vyksite į oro uostą ir iš Lalibelos skrisite į **Mekelę**. Tai yra šiauriau nuo Lalibelos įsikūręs miestas, Tigrėjaus regiono sostinė. Pastaraisiais dešimtmečiais ji taip sparčiai plečiasi ir auga, jog tapo šiaurės Etiopijos kultūrinio, ekonominio ir politinio centru ir dabar yra antras (po Adis Abebos) pagal dydį Etiopijos miestas, kuriame gyventojų skaičius jau pasiekė pusę milijono. GRŪDA keliautojus supažindina su įvairiomis tos šalies ar miesto, kuriame jie lankosi, pusėmis, ne tik su nuglaistytomis ir gražiomis iš prigimties. Todėl, jei gidui turėsite klausimų apie vietos konfliktus ir neramumus, jis Jums papasakos apie Mekelėje 2002 m. gruodį kilusias riaušes tarp Etiopijos ortodoksų ir adventistų bei 2020 m. užkautusį Tigrėjaus karą ar kitas šiame krašte vykusias dramas, o jų Afrikoje niekada netrūko. Tačiau dabar Mekelė atsivėręs kaip daug žadantis skaidrus horizontas. Romantišką miesto peizažą paįso kalnai ir dar tankiai neužstatytos, neurbanizuotos laukinės erdvės aplink. Jis įsikūręs 2254 metrų aukštyje, netoli Rifo slėnio. Po skrydžio važiuosite įsikurti į viešbutį Mekelėje ir gerai pailsėti prieš rytojaus išvyką į Danakilų dykumą – ypatingą vietovę, kuri kaip ekstremalus taškas ne tik išsiskiria iš viso Etiopijos kraštovaizdžio bei klimato, bet yra vienas radikaliausių ir, galima sakyti, sudėtingiausių natūralių paviršių visoje Žemėje. Nakvynė viešbutyje.

8 diena. Mekelė – Hamadela (Danakilų įduba) – Mekelė.. Ankstyvi pusryčiai. Prasideda viena įsimintiniausių šios kelionės dienų. Jūsų kryptis – šiaurės rytai. Apie 120 kilometrų, arba trys keturios valandos kelio arčiau Eritrėjos ir Džibučio, ir Jūs pateksite į kitą pasaulį. Vis dėlto šį ekstremalų kraštovaizdį lyginti su tolimomis planetomis – net per švelnu. **Danakilų dykuma** nėra tik smėlynai, kokius įsivaizduojate patį pirmą momentą, pagalvoję apie dykumą. Ši sausringa, saulės deginama žemė yra tektoninių plokščių judėjimo, vulkanų ir sudėtingų erozijų kaprizų bei įvairių geologinių darinių konfliktų pasekmė. Todėl jos reljefas ne tik vietomis labai ryškus, tarytum jame būtų chaotiškai išsilies gelsvo, oranžinio, rudo ar žalsvo atspalvio dažai, bet ir labai aršus: jį dengia druskų plutos, vulkaniniai kūgiai, kaip žiotys atrodantys endorėjiniai baseinai, iš kurių krituliai išgaruoja neįtikėtinais greičiais, dėl lavos srautų, užtvėnkusių slėnius, susidarę ežerai. Uolėtos grandys, formos ir vandens telkiniai čia susieina į psichodelinius vaizdus, kurie gyvoje akistatoje tiesiog atima žadą. Dėl Raudonosios jūros išdaigų

**GRŪDOS turas po kontrastingąją Etiopiją. Kriščiioniškasis paveldas, įspūdinga gamta, archaiškos gentys 15d.
Kelionės programa**

šioje dykumoje atsirado įspūdinga depresija. Tai – ne emocinė, o geografinė būseną. Tiksliau, viena žemiausių ir karščiausių vietų visoje planetoje. Kadaise, prieš maždaug 30 000 metų, jūros vanduo užtvindė šią teritoriją, vėliau jis išgaravo, tačiau paliko slūgsančius milžiniškus, iki 3 kilometrų pločio, druskos sluoksnius. Didelė teritorija šios sūriosios lygumos plyti apie 100 metrų žemiau jūros lygio. Karštis čia rekordinis, gali siekti net 75 laipsnius. Sunku patikėti, tačiau tokiomis piktomis sąlygomis nuo seno **Danakilių įduboje** pusiau klajokliškai gyvena viena gentis – afarai. Beje, todėl ji kartais vadinama šios genties vardu. Čiabuviai sugeba auginti gyvulius, tačiau pagrindinis pragyvenimo (kartu ir mirties) šaltinis – druska. Jei sausra užsitęsia, kyla grėsmė žmonių gyvybei. Jūs vyksite į **Hamadelą** – patį vaizdingiausią rajoną Etiopijoje, kur yra Danakilių įduba. Aplankysite vienu atokiausių planetos taškų laikomą **Dalolą**. Būtent čia užfiksuotas rekordinis vidutinis karštis. Jis siekia 35 laipsnius. Tai, pabrėšime, – ne aukščiausia, tačiau tik vidutinė temperatūra! Ir vis tiek šį vaiduoklišką pasaulio kraštą, buvusį kalnakasių miestą, nepalaužia kirsti ir kupranugarių karavanai, ir visureigiai. Mašinos jame važiuoja tik 2015 metais nutiestu keliu. Į šią ne juokais sivilinančią pliką dykrą su pastatų griuvenomis žmonės gali atginti tik labai stipri motyvacija – arba verslas, tiksliau, druskos ir kitų vertingųjų mineralų kaip silvitas, gavyba, arba nuotykių troškulys. Jūs būsite tarp tų nedaugelio drąsiausių keliautojų iš kitų žemynų, kurie patirs kaitinantį nuotykį. Taip pat išlipsis prie **Asalės**, dar vadinamo Karumu, ežero krantų, kurie, gali atrodyti, žymi kažkokios kitos, svetimos, dimensijos ribą. Tai vienas iš dviejų hipersūrių Danakilių depresijos ežerų. Jis apsuptas neįtikėtinai gausios druskos lygumos, kuri, jei ir gali būti su kažkuo, kas aptinkama šioje Žemėje, palyginama, tai nebent su Ujūniu Pietų Amerikoje. Asalės ežere druskos koncentracija tokia didelė, kad kai kur atrodo, jog ji dengia šerkšnas ar apsnigtos ledo lytys. Jų iš tikro norisi, pavargus nuo alinančios kaitros. Tačiau GRŪDA ir jos patyrę keliautojai gali paliudyti: laikiną nuovargį rekordiniuose ekstremumuose kompensuoja nežemiškai stiprūs ir net iliuziškai įspūdingai. Arktiškai balso ežero toluomoje kur ne kur iškilusios uolienos, kurios atrodo tarytum žmogaus statytos tvirtovės. Šiandien ir Jūsų pietūs kaip pertrauka tarp išvykų į minėtus Danakilių įdubos stebuklus bus neįprasti: atsivežę maisto daiktus, pietausite druskožemių apsupty, kažkur keistoje dykumoje... Kada pastarąjį kartą gyvenime esate užkandžiaavę panašioje aplinkoje? O gal visai neteko? Vakare grįšite į Mekelę. Nakvynė viešbutyje.

9 diena. Mekelė - skrydis į Džinką.. Po pusryčių važiuosite į Mekelės oro uostą ir per Adis Abebą skrisite į **Džinką**. Tai nedidelis miestas pietų Etiopijoje, nuo Adis Abebos nutolęs apie 750 kilometrų. Džinka yra Omo slėnio širdyje, kuris garsėja savo neįtikėtina kultūrine įvairove, senovės tradicijomis ir unikaliomis getimis. Nakvynė viešbutyje.

10 diena. Džinka - Mago nacionalinis parkas - mursių genties lankymas - Turmis.. Po pusryčių Jūsų lauks ekskursija po **Mago nacionalinį parką** ir pažintis su **garsiausia Omo slėnio gentimi – karingaisiais mursiais**, įsikūrusiais vienoje labiausiai atsilikusioje ir archaiškų gyvenviečių. Šią gentį sudaro apie 6 – 10 tūkstančių žmonių, kurie gyvena netoli Sudano sienos, dalis ypač nutolusiose, sunkiai pasiekiamose teritorijose. Aršieji mursiai degina miškus, šaudo dramblius ir raganosius, vėliau jų ragus bei iltis maino į ginklus. Jie augina gyvulius ir, priklausomai nuo klimatinės sąlygų, yra klajokliai, todėl migruoja du kartus per metus tarp žiemos ir vasaros mėnesių. Kartais ginkluoti puldinėja aplinkines gentis ir atiminėja jų gyvulius. Karingųjų mursių kūnus puošia tatuiruotės, žymincios nukautus priešus ir žvėris, veidus ir kūnus jie dažo baltai, dažnai vaikščioja visiškai nuogi nuo pat ryto prisiragavę naminukės ... Bet labiausiai ši gentis išgarsėjo tuo, kad mursių moterys puošiasi į lūpas įvertais moliniais diskais (lėkštelėmis) – „kad velnias pro burną neįlįstų“. 15 - 16 metų mergaitei prapjaunama apatinė lūpa ir į skylę įstatomas molinis diskas. Laikui bėgant, lūpa vis labiau tempiama, o diskas didinamas. Kuo didesnis diskas, tuo moteris yra labiau vertinama būsimo jaunikio. Nešiodama diską moteris parodo, kad yra subrendusi, pasiruošusi motinystei, atsakinga ir graži. Manoma, kad ši tradicija gimė tuo metu, kai reikėjo stengtis nepatekti į nagus vergų pirkliais. Moterys nėra verčiamos, jos nusprendžia pačios, ar vertis į lūpas molinius diskus, o jaunos moterys dažnai jau nebemano, kad dirbtinai suformuotos nukarusios lūpos yra gražu. Juo labiau, kad nešioti molinius diskus yra sunku ir nepatogu. Karingi ir gana agresyvūs mursiai yra labai laimingi fotografuodamiesi ir mielai sutinka pozuoti, neužmiršdami suskaičiuoti fotoaparato spragtelėjimų ir už kiekvieną išsireikalausti mokesčio. Aplankę egzotiškąją mursių gentį, pajudėsite link rytiniame Omo slėnyje įsikūrusio **Turmio** - piečiausio mūsų kelionės po Etiopiją taško, hamerių genties centro. Nakvynė viešbutyje arba lodžijoje.

11 diena. Turmis - Kortčo - Turmis. Karo ir hamerių genčių lankymas.. Po pusryčių dulkėtu savanos keliu išvyksite į **karo genties kaimelį Kortčo**. Kaimelis įsikūręs ypač vaizdingoje vietovėje ant aukšto Omo upės šlaito. Pažintis su atletišku ir karingu vietinių gyventojų buitimi ir papročiais. Tai viena spalvingiausių ir mažiausių vietinių genčių, kurioje priskaičiuojama nuo 1000 iki 3000 žmonių. Fotosesija su apmokamais kaimo „modeliais“ (vyrai mielai pozuos su kalašnikovo automatais). Daugelis moterų pasipuošusios vinimi, įverta į lūpą – tuo jos išsiskiria iš kitų aplinkinių genčių. Toliau kelionę tęsime link didžiausios Etiopijos **hamerių genties gyvenvietės**. Geriausiai žinomoje gentyje gyvena 15 tūkstančių žmonių. Ši gentis taiki, bet nešiojasi ginklus, kad apsigintų nuo dažnų laukinių žvėrių ir kaimyninių genčių antpuolių. Jie augina kukurūzus ir sorgus - daugiau, be akacijų ir alijošių, tose sausose žemėse niekas neauga. Vyrai prižiūri gyvulius (tai jų pagrindinis darbas) – karves, ožkas ir avis, kurios sausuoju sezonu iškeliauja ganytis į Omo upės slėnį. Moterys beveik visą laiką gyvena vienos. Vyrai iš ganyklų į kaimą sugrįžta tik vienu tikslu - pratęsti giminę, o po to vėl išeina. Hamerių genties žmonės atletiški, jų kūno sudėjimas ne tik tvirtas, bet ir grakštus. Jie yra dailių ir išraiškingų veido bruožų ir garsėja kaip dideli puošėivos – jų genties su niekuo nesupainios. Moterų plaukai supinti į daugybę mažų pečius siekiančių kasyčių, suteptų molio, pelenų, ir sviesto mišiniu. Kaklas padabintas gausybės kriauklių ir karoliukų vėrinio, rankos ir kojos papuoštos aluminio apyrankėmis. Jos vaikšto nuogomis krūtims, segėdamos tik „kvapnius“ odinius sijonus, ant kurių prikabinta daugybė metalinių skambaliukų. Kai kurios nešiojasi iš džiovinto moliūgo kiauto ir odos sumeistautus „rankinukus“, dėvi moliūgo kiauto „kepuraites“, kurias, reikalui esant, naudoja kaip puodukus. Vyrai galvą puošia įvairiaspalviais karoliukų vėriniais, ant rankų ir kojų nešioja žalvario puošmenis. Hameriai taip pat mėgsta fotografuotis, bet yra daug mažiau įkyrūs negu mursiai. Jeigu pasiseks, pamatysite didelę genties šventę – jaunuolių įšventinimo į vyrus ceremoniją, vadinamą „šokinėjimu per jaučius“ (mokamas papildomas mokestis kaimo bendruomenei). Kai berniukas subręsta ir jo šeima sukaupia pakankamai daug galvijų, kad galėtų susimokėti už nuotaką, ateina laikas įšventinimo į vyrus ceremonijai. Tai didelė šventė, į kurią susirenka giminės ir draugai ne tik iš savo, bet ir aplinkinių kaimų. Šventei kruopščiai ruošiamasi – verdama naminukė, vyrai dažo veidus, merginos puošiasi ožkų kailio sijonėliais ir ant kojų po keliais pakabinamais skambalais. Iš tikrųjų moterys, o ne įšventinamasis atliks pagrindinį vaidmenį. Žvangant papuošalams ir dūdelių garsams, motina išves šventės kaltininką – sūnų. Ceremonijos metu bus siurbčiojama naminukė, rūkoma narkotizuojanti žolė „čada“. Neatsiejama apeigų dalis – plakimas rykštėmis. Šventinamojo jaunuolio giminaitės ir draugės šoka ritualinį šokį ir prašosi būti plakamos. Plakimo esmė – merginos tam, kuris bus įšventintas į vyrus, taip nori įrodyti draugystę ir artumą, be to nori parodyti savo drąsą ir sugebėjimą ištverti skausmą. Šokdamos ratu sviestu tepasi nugaras, geria naminukę, garsiai dūduoja ir žvangina papuošalus trepsėdamos kojomis. Vėliau eina prie vyrų ir transo būsenoje prašosi lupamos. Plakimas – tai savotiškas merginų

**GRŪDOS turas po kontrastingą Etiopiją. Krikščioniškasis paveldas, įspūdinga gamta, archaiškos gentys 15d.
Kelionės programa**

išventinimas į moteris, jei pakelia skausmą, vadinasi pasirengusios gimdyti. Šventės kulminacija ir pats atsakingiausias momentas – jaunuolio bėgimas per sustatytą į eilę 10-30 jaučių nugaras. Kad jaučiai labai nejudėtų, gentainiai tempia juos už ragų ir uodegų. Jei visai nuogas kandidatas į vyrus bėgdamas nenugriūva, jis gali susirasti žmoną ir kurti šeimą. Jei jaunuolis suklumpa ir neperbėga jaučių nugaromis, į vyrus neįšventinamas ir dar metus laukia kitos progos. Jis laikomas nevykėliu ir negali kurti šeimos. Grįžimas į Turmį. Nakvynė viešbutyje arba lodžijoje.

12 diena. Turmis - Konso - Arba Minčas.. Po pusryčių lankysite **Konso gentį**, gyvenančią izoliuotame bazaltinių kalvų regione, apsuptame uolėtų šlaitų. Atkeliavę iš pietų, gyvenvietės kūrė kalvos viršūnėse, kur ne taip puola uodai, gaivus oras ir pribloškiantys vaizdai. 2011 metais **Konso gyvenvietė** buvo įtraukta į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą dėl išskirtinio kraštovaizdžio, kuris puoselėjamas daugiau nei 400 metų. Į įspūdinguosius Konso kaimus įėjus pro vartus, patenkama į gatvelių, takų, kiemų, ir akligatvių labirintą. Tai dalis apsaugos sistemos, darančios kaimus sunkiai pasiekiamus ir įveikiamus. Kaimai suskilę į bendruomenes, ir kiekviena iš jų turi po pagrindinę trobelę. Esant galimybei, apžiūrėsite genties vado „rezidenciją“. Pats žodis „konso“ reiškia „aktyviai dirba“, netinginiauja. Ir iš tikrųjų genties žmonės sunkiai dirbdami ūkininkauja kalnuose – vieta garsėja terasine žemdirbyste, nors žemė sausa ir nederlinga. Patręšę ją gyvulių mėšlu, užaugina visai neblogą sorgų derlių. Iš jų mala miltus, taip pat gamina vietinį alų. Kalnų šlaituose taip pat dera javai, pupos, kukurūzai, medvilnė, kavos pupelės. Konso gentis garsėja ir savo tradicijomis. Viena iš jų – statyti stulpus. Kartos stulpas yra statomas kas 18 metų ir žymi kartos pradžią. Kaimo amžius gali būti apskaičiuotas pagal jame stovinčių stulpų skaičių. Skulptūros, išdrožtos iš medžio, ir vadinamos „waga“, buvo statomos ant buvusių valdovų kapų. Aplink išdėliotos mažesnės skulptūrėlės, skirtos žmonoms ir nugalėtiems priešams simbolizuoti. Nors gentis laikosi daugybės per šimtmečius susiformavusių papročių, civilizacija pamažu skverbiasi ir į šiuos uolėtus kraštus. Auga nauja karta, kuri nesibodi ir vakarietišku drabužiu, ir pamažu modernėja. Tai dar vienas argumentas, jog pietinę Etiopijos dalį keliautojams reikia lankyti kuo skubiau. Konso apylinkėse apžiūrėję „Niujorką“ – unikalią raudonos spalvos smiltainio kanjoną, judėsite link Arba Minčo. Nakvynė viešbutyje arba lodžijoje.

13 diena. Arba Minčas - „krokodilų turgus“ Čamo ežere - Dorze gentis - Arba Minčas.. Po pusryčių išvyka prie **Čamo ežero** - vieno iš Didžiojo Ripto (Rytų Afrikos lūžio) ežerų grandinės. Vis dar bus sunku patikėti, kad aplink driekiasi šimtai kilometrų savanos, nors retsykiais gali prabėgti babuinai, sušmėžuoti zebrai, skambėti nejprasti laukinių grobuonių garsai. Čia Nechisaro nacionalinio parko širdis. Laivu plaukiosite po Čamo ežerą, kuriame knibždėte knibžda krokodilai – vieni ramiai sau plūduriuoja vandens paviršiuje, kiti tingiai šildosi krante. Ežeras garsus visoje Afrikoje – tiek daug krokodilų vienoje vietoje vargu ar kur rasite... Taip pat ežere gyvena imponantiškieji hipopotamai, pulkai pelikanų, egrečių, garnių, avocėčių, marabu, erelių žuvininkų ir gausybė kitų paukščių. Tikras rojus fotografams ir gamtos mylėtojams! Po pasiplaukiojimo laivu Čamo ežere važiuosite į **Čenčą, dorze genties kaimelį**, įsikūrusį aukštai kalnuose maždaug 2000 m virš jūros lygio. Kalnuose geresnės salygos gyventi, daugiau drėgmės, vėsu. Nedidelė gentis garsėja audimo tradicijomis - moterys verpia, vyrai audžia. Visas gyvenimas vyksta trobelėje, kurioje audžiama, gaminamas maistas, išsitenka ir žmonės, ir gyvuliai. Kaimas tipiška afrikietiškas, į dramblius panašių namelių karkasai sumeistranti iš tvirtų medinių karčių, apipinti bambukais, dengti enset medžių – bananmedžių šeimos augalų (ant kurių bananai neauga) – lapais. Tokie nameliai atlaiko net iki 80 metų, bet pamažu žemėja, nes iš apačios juos nuolat graužia termitai. Gerokai apgraužti visai žemi nameliai naudojami kaip sandėliukai. Daugiausia šeima rūpinasi dorze genties moterys – jos prižiūri vaikus, renka malkas, gamina valgį ir verpia medvilnę. Genties vyrai laiką leidžia ūkyje, renčia trobeles, nemažai laiko praleidžia ir prie audimo staklių. Dorze genties žmonės dėvi spalvingas plačias mantijas, vadinamas shammis, kurios yra labai populiarios Etiopijoje. Ir turistai mielai perka vietos gyventojų austus medvilninius apklodus, skraistes, kitus suvenyrus. Dorze genties žmonės kultivuoja terasinę žemdirbystę. Jie augina aukštikalnių javus ir kitas grūdines kultūras, prieskonius, daržoves, vaisius, netgi tabaką. Gal pasisėks paragauti jų valgių. Ypač egzotiška yra dorze genties kepama duona iš bananų lapų. Bananmedžių yra labai įvairių rūšių. Kai kurių iš jų lapai valgomi. Jie sutrinami į tyrėlę, iš kurios kepami papločiai. Grįžimas į Arba Minčą. Nakvynė viešbutyje arba lodžijoje.

14 diena. Arba Minčas - skrydis į Adis Abebą.. Skrydis į **Adis Abebą**. Atvykę į Adis Abebą apžiūrėsite **Švč. Trejybės katedrą** – išskirtinį baroko stiliaus Etiopijos paminklą, lankysitės **Nacionaliniame archeologijos muziejuje**, kuriame sukaupta didžiulė vertingų radinių kolekcija. Ji patvirtina, kad žmonijos istorija prasidėjo maždaug prieš 3,2 mln. metų būtent Etiopijoje, nes toks amžius nustatytas moteriškos giminės hominido skeletui, 1974 metais iškastam Afaro arba Danakilių įduboje. Būtent nuo seniausios žinomos mūsų giminaitės australopitekės Liusi (žaismingai pavadintos pagal bitlų dainą), ir prasidėjo žmogaus evoliucija. O Didžiojo ripto (Rytų Afrikos lūžio) dalis tarp Etiopijos ir Tanzanijos (po daugybės sėkmingų ir tai patvirtinančių archeologinių kasinėjimų) laikoma žmonijos lopšiu. Vėliau apžvelgsite miesto panoramą nuo Entono kalno. Esant galimybei, lankysite Mercato – didžiausią Afrikos turgų, tobulai atspindintį Adis Abebos dvasią. Tai tarsi miestas mieste – su chaotiškomis gatvelėmis, užkaboriais, akligatviais, prisigėrusiais prieskonių ir kavos kvapo... Atsiveikimo vakariene restorane, stebint folkloro programą. Vėlai vakare pervežimas į oro uostą. Skrydis į Europą.

15 diena. Grįžimas į Vilnių..

Įskaičiuota į kelionės kainą

- Kelionė patogiu mikroautobusu/autobusu (visi pervežimai pagal programą).
- Kelionė visureigiais Danakilio įduboje.
- 4 vietiniai skrydžiai: Adis Abeba-Bahir Daras; Lalibela-Mekelė; Mekelė-Adis Abeba-Džinka; Arba Minčas-Adis Abeba.
- Nakvynės 3 - 4 žv. viešbučiuose, lodžijose (nameliuose) (pagal šalies kategoriją, kuri neatitinka europinių standartų).
- Dviejų kartų maitinimas: 13 pusryčių, 13 vakarienių.
- Ekskursinė – pramoginė programa pagal kelionės aprašymą.
- Įėjimo bilietai į programoje nurodytus objektus.
- Nacionalinių parkų mokesčiai.
- Simieno ir Mago nacionalinių parkų reindžerių paslaugos.
- Skautų paslaugos.
- Plaukimas laivu Tanos ir Čamo ežerais.
- Vietinių gidų paslaugos.
- Profesionalaus kelionės vadovo iš Lietuvos paslaugos.
- Valstybiniai mokesčiai.

Neįskaičiuota į kelionės kainą

- Tarptautinių skrydžių bilietai su oro uostų mokesčiais nuo 950 EUR (kaina priklauso nuo aviakompanijos vykdomų akcijų, bilieto pirkimo dienos, sezoniškumo.).
- Elektroninė Etiopijos viza 75 Eur.
- Medicininių išlaidų draudimas užsienyje (privalomas), nelaimingų atsitikimų, bagažo ir neįvykusios kelionės draudimas (pagal pageidavimą);
- Asmeninės išlaidos, gėrimai, arbatpinigiai vietiniams gidams 3-5 EUR asm/dienai ir vairuotojams 1-2 EUR asm/dienai, kitos nepamintėtos išlaidos;
- Mokestis už filmavimą lankomuose objektuose ir už žmonių fotografavimą gentyse;
- Mokestis kaimo bendruomenei už šventės stebėjimą (jeigu tokia vyktų) – gali būti papildomų rinkliavų lankantis pietinės dalies gentyse.

Svarbi informacija

Daugiau informacijos: <https://www.gruda.lt/naujienos/esim-virtuali-korteile>

Papildoma informacija

- Kelionės organizatorius pasilieka teisę optimizuoti maršrutą likus mėnesiui iki kelionės pradžios.
- Pasikeitus skrydžių, keltų tvarkaraščiams, lėktuvų bilietų ir/arba kitų paslaugų kainoms, valiutų kursams, kelionės programa, data ir kaina gali keistis. Skrydžio bilietai negrąžinami ir nekeičiami, pinigai už juos negrąžinami.
- Siūlomų ekskursijų, pramogų, objektų lankymo tvarka, skaičius ir kainos gali keistis.
- Nurodyta tarpinių pervežimų trukmė gali keistis dėl kelių būklės, eismo ar oro sąlygų.
- Viešbučių kategorijos neatitinka europinių standartų.
- Siekdamas užtikrinti keliautojų saugumą, kelionės organizatorius pasilieka teisę keisti kelionės programą, ekskursijų eilės tvarką, viešbučius, skrydžius ir pervežimus dėl aplinkybių arba įvykių kelionės šalyje (gamtos reiškinių, oro sąlygų, streikų, politinės aplinkybės, etc.), kurių nebuvo galima numatyti iki kelionės pradžios. Kelionės organizatorius neatsako už papildomas išlaidas, atsiradusias dėl šių aplinkybių (pvz, vizų pratęsimas, nauji lėktuvo bilietai, papildomos nakvynės, pervežimai, skiepai ir pan.).
- LR piliečio pasas turi galioti ne mažiau kaip 6 mėn. po kelionės pabaigos. **SVARBU! Pasas turi būti tvarkingas, nesuplyšęs, jame neturi būti neoficialių antspaudų***. Atkreipiame dėmesį, kad, remiantis nauja ES direktyva, joks asmens dokumentas negalioja ilgiau kaip 10 metų po jo išdavimo datos.
- Programa gali būti radikaliai keičiama priklausomai nuo oro sąlygų ir siekiant užtikrinti turistų saugumą.
- Rekomenduojama pasiskiepyti nuo geltonojo drugio. Detalesnė informacija <https://nvsc.lrv.lt/skiepai-keliautojams>.
- Nepamirškite pasirūpinti savo sveikata: pasikonsultuokite su šeimos gydytoju, kelionėje turėkite individualią vaistinėlę.
- Minimalus keliautojų skaičius grupėje – 14 turistų. Nesurinkus minimalaus turistų skaičiaus ir, turistams sutikus, grupė gali vykti be kelionės vadovo iš Lietuvos; kelionės kaina perskaičiuojama.
- **KELIONIŲ ORGANIZATORIUS „Kauno Grūda“ NEATSAKO UŽ PASIENIO PAREIGŪNŲ IR ORO VEŽEJŲ VEIKSMUS.**

*Kas yra neoficialūs antspaudai? Tai suvenyriniai antspaudai, kuriuos keliautojai gali gauti turistinėse vietose (pvz.: Maču Pikču, Ušuajuje, Japonijoje, Jungfrau ir kt.). Jei norite turėti suvenyrinį antspaudą, skirkite jam vietą užrašų knygutėje. Į pasą jų dėti griežtai nerekomenduojama.

Detalios informacijos kreiptis į maršruto operatorių

Agnė Kontrimavičienė

 [052196362](tel:052196362) agne.kontrimaviciene@gruda.lt

Skambinkite mums

I-V 09:00 - 18:00, VI : Nedirbame, VII : Nedirbame

Kaunas: [037\) 32 44 54](tel:037324454), **Vilnius:** [05\) 215 00 77](tel:052150077), **Klaipėda:** [046\) 31 17 43](tel:046311743), **Mažeikiai:** [044\) 32 53 00](tel:044325300), **Online užsakymai:** [061148640](tel:061148640), **Grupėms:** [037\) 40 41 73](tel:037404173)